

Ki tervezhet termál hőtávvezeték?

Mi a jelentősége a csőben áramló közegnek a vízjogi engedélyezés szempontjából?

Egy vízjogi engedélyezés kapcsán merült föl ismét a címben fölített kérdés, ami szűken véve csak a tervezési jogosultságról szól, tágabban viszont arról is, hogy mitől vízi létesítmény egy hőtávvezeték, még ha termálvíz is áramlik benne.

A tervezői jogosultságok megnevezése és betűjele mögötti tartalmakat, azaz az elvégezhető feladatok részletes kibontását a Magyar Mérnöki Kamara honlapjáról elérhető „Szakmagyakorlási függelék” c. anyag tartalmazza. A könnyebb áttekinthetőség kedvéért ebből kimásoltuk és táblázatban bemutatjuk a VZ és az EN jelű tevékenységekhez tartozó leírásokat (rövidítve). Véleményünk szerint a tervezői tevékenységeknek ez a besorolása döntő jelentőségű annak elbírálásához, hogy egy engedélyezésre benyújtott tervet milyen jogosultsággal rendelkező szakember készíthet el.

Előbb azonban azt is érdemes megvizsgálni, hogy mi az a körülmény, amiért egy termálvíz szállító csővezeték vízi létesítménynek minősülhet, ami miatt vízjogi engedélyhez kötött annak tervezése és kivitelezése, illetve azt VZ típusú jogosultsággal rendelkező tervezőnek szabadna csak megterveznie. Ilyen körülmény csak egy lehet, nevezetesen hogy a csőben termálvíz (felszín alatti víz) áramlik.

Kijelenthető azonban, hogy egy energetikai termál vezetékhalózat ettől még

– nem víziközmű (lásd: VZ-TEL),

– nem területi vízgazdálkodási építmény (lásd: VZ-TER), és

– nem vízkészlet-gazdálkodási építmény (lásd: VZ-VKG),

viszont – kifejezetten – hőenergetikai építmény (lásd: EN-HŐ), azon belül energiaátviteli és elosztó rendszer, nevezetesen hőtávvezeték.

A vezetékhalózat megépítésének célja nem magának a termálvíznek, hanem a termálvíz által hordozott hőnek (geotermikus energiának) az eljuttatása különböző fogyasztói helyekig. Ott a termálvíznek egyetlen fizikai tulajdonsága, a hőmérséklete változik meg, mennyisége és minősége nem módosul, vízként nem használják, és a távvezeték-pár másik (visszatérő) ágán összegyűjtve a vízelhelyezés helyszínére jut. A termál távvezeték induló és érkezési pontja között a vízkör teljesen zárt, amely így teljesen analóg a meleg/forróvízes távfűtésekkel.

A termálvíz-használat céljához igazodik az alkalmazott műszaki megoldás, a közvetlenül földbe fektethető, előszigetelt hőtávvezeték alkalmazása is, ahol a haszoncső jellemzően acélcső, amelyet poliuretán hab hőszigetelés és KPE köpenycső vesz körül (tipikusan távhőellátáshoz használt termék).

Egyértelműen megállapítható, hogy nincs olyan VZ típusú tervezői jogosultság, amellyel hőtávvezeték, mint energiaátviteli és elosztási energetikai létesítményt szabadna tervezni, viszont mind az EN-HŐ, mind az EN-ME jogosultsággal rendelkezők tervezhetnek ilyen rendszereket. (Megjegyzés: az EN-ME ráadásul néven is nevezi a geotermikus energiát, illetve a kapcsolódó energiaátviteli, elosztó és szolgáltató rendszereket.) A korábban létezett EN-T szakterület szétbontásával létrejött három új részterület közül mind az EN-HŐ, mind az EN-ME jogosultság kiterjed a hőtávvezetésekre. Az utóbbi kapcsán geotermikus rendszerekre is, azaz a termálvíz kitermelési, kezelési, tárolási és visszasajtolási, stb. technológiájára is.

Az hogy a jogszabály mégis a VZ-t írja elő vízi létesítmények tervezéséhez, nem meglepő. Az esetek többségében talán igaza is van, viszont magas hőmérsékletű termálvíz esetén biztosan nem. A jogszabály eme hiányossága (vagy hibája) miatt azonban véleményünk szerint nem szabad szembe menni a sem a másik irányú megközelítéssel, sem a józan ésszel. Nyilvánvaló, hogy pl. egy 90-100°C-os a termálvíz szállítására hivatott csővezeték tervezése olyan különös ismereteket igényel, ami egy VZ jogosultsággal rendelkező tervezőtől nem várható el, ellentétben egy EN-nel bíró szakemberrel.

(SzG)

Jelölés	Feladatok, amelyeket az adott szakterületi jogosultsággal lehet végezni	Képesítési minimumkövetelmény
VZ	Vízgazdálkodási építmények tervezési szakterület	
VZ-TEL	Települési vízgazdálkodási építmények, ...	okleveles építőmérnök, építőmérnök, vízépítési üzemmérnök
VZ-TER	Területi vízgazdálkodás építmények, ...	
VZ-VKG	Vízészlet gazdálkodás építmények, ...	
EN	Energiaellátási építmények tervezési szakterület	
EN-HŐ	Hőenergetikai előállító-átalakító és -tároló rendszerek építményei és berendezései, energiaátviteli, elosztó és szolgáltató rendszerek	okleveles szakirányú gépészmérnök, okleveles villamosmérnök, okleveles energetikai mérnök, gépészmérnök, villamosmérnök, energetikai mérnök, okleveles szerkezet-építészmérnök
EN-VI	Villamosenergetikai előállító-átalakító és -tároló rendszerek	
EN-ME	Megújuló energia építmények tervezése: geotermikus , ... , energetikai előállító-átalakító és -tároló rendszerek építményei és berendezései, energiaátviteli, elosztó és szolgáltató rendszerek	